

Klitter - Feltundersøgelse

Opgaver der skal løses i klitter.

Man skelner mellem den hvide, den grønne og den grå klit.

Den hvide klit

Den hvide klit ligger længst ude ved havet. Her blæser det næsten altid. Det betyder, at klitterne hele tiden er under forandring, altså dynamiske. Sandkorn blæses op og afhængig af sandkornenes størrelse flyttes de en kortere eller længere afstand. Også bølgerne flytter sandet konstant, især når de løber langs kystlinjen. Derfor har det til alle tider været en udfordring at stabilisere klitterne, så sandfygning og erosion (nedbrydning) af klitter undgås. Man kan lidt firkantet sige, at mennesker har en interesse i at bevare sand og klitter, som de nu engang er etableret, mens visse dyr og planter etablerer sig og lever i de afblæste flader.

De to græsarter hjælme og marhalm plantes ofte i den hvide klit. Desuden er hjælme god til selv at brede sig, når den først er etableret.

1.

Find eksemplarer af både hjælme og marhalm. Beskriv forskellen, som I ser den.

Betragt de to græsser. Tegn og forklar, hvordan de breder sig i klitten.

2.

Planter og dyr i den hvide klit, har nogle temmelig barske forhold. Forklar hvordan sol, vind og salt påvirker dem.

3.

Forklar hvordan planterne tilpasser sig de barske vilkår.

Klitter - Feltundersøgelse

Opgaver der skal løses i klitter.

4.

Vokser der andre planter i den hvide klit f.eks. hunde-viol, klit-stedmoderblomst, snerle eller strand-fladbælg?

5.

Find eksempler på lægivere på stranden i det tørre sand. Både planter og opskyllet træ eller affald kan skabe læ, som sandet samler sig omkring. Tag fotos af typiske eller måske sjove lægivere.

6.

Find spor af dyr og insekter i de afblæste sandflader.

Den grønne klit

Længere inde i landet, hvor der ikke tilføres så meget sand fremstår klitterne grønne, fordi der her kan vokse græs, blomstrende urter og lave buske. Derfor kaldes det den grønne klit eller grønsværsklitten.

7.

Find så mange græsser og blomster som muligt. Artsbestem dem ved hjælp af en flora eller digitale opslagsværker.

8.

Vokser der flest planter på solsiden eller skyggesiden af klitten? Forklar hvorfor.

9.

Vokser der træer eller buske i klitten. Kan man se på træets form, at det vokser i hård vind? Hvor kommer vinden fra?

Klitter - Feltundersøgelse

Opgaver der skal løses i klitter.

Rynket rose, som også ofte kaldes hybenrose er efterhånden blevet en trussel for al anden plantevækst og også for dyrelivet i den grønne klit. Rynket rose er blevet indført til Danmark og den trives nu så godt, at den breder sig kolossalt meget. Derfor kaldes den invasiv, og alle – både privatpersoner og offentlige myndigheder har pligt til at bekæmpe den.

10.

Find en gruppe med rynket rose. Gå en tur omkring gruppen. Øg radius med en halv meter og gå endnu en tur rundt. Så meget vil planten fylde næste år. Om to år har rynket rose øget sin radius med 1 meter.

Den grå klit og klitheden

Længere ind i landet går den hvide klit eller den grønne klit over i grå klit. Her når sandfygningen ikke ind og jorden er fattigere på næringsstoffer. Rensdyrlav og mosser giver klitten sit grå skær. Her vokser markfrytle, som tilhører sivfamilien og sandskæg, som tilhører græsfamilien. Desuden vokser der sikkert forskellige blomstrende urter som harekløver, blåmunke og håret høgeurt. Den grå klit går ofte over i klithede, hvor dværgbuske som revling og hedelyng vokser.

11.

Find så mange forskellige siv, græsser og urter som muligt. Artsbestem dem.

Revling er en stedsegrøn dværgbusk med nedliggende grene. De nåleformede, skinnende, mørkegrønne blade har tilbagerullet bladrand, hvorved fordampningen mindskes. Han- og hunblomster sidder på forskellige individer, og det betyder naturligvis, at der kun er bær på hunplanterne. Blomsterne er meget undseelige, hvorimod de først grønne og siden sorte, glinsende bær kan ses fra først på sommeren til langt hen på efteråret.

12.

Find revling og vurder, hvordan han- og hunplanter fordeler sig. Er der ca. lige mange af hver, eller er der flest han- eller hunplanter?
